

LLIBERTAT

ANY II. — Núm. 213

TARRAGONA, DIJOUS, 29 DE JULIOL DEL 1937

FRANQUEIG CONCERTAT

PREU: 15 CENTIMS

Sobre la reraguarda actuen amb més persistència que mai els alarmistes.

Eliminem-los denunciant-los a les autoritats!

Proselitisme a les casernes

Hem llegit la Ordre Circular del Ministeri de Defensa Nacional sobre la prohibició i càstig de tots aquells actes que dins de l'exèrcit es realitzin de cara al proselitisme més o menys disfressat de Partits polítics.

Lloem la mesura de Prieto. Aquesta mesura però ha vingut amb un retràs molt significatiu. En una paraula, quan ha sortit la lletra a la "Gaceta" dins l'exèrcit s'ha fet ja molta política.

Si nosaltres precisament, homes d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA, reclamàvem el dret de tenir dins totes les Divisions i Brigades, comissaris polítics, dret que encara reclamem, i ho feiem amb tanta insistència, era precisament per a evitar la maniobra política i l'acaparament de càrrecs que dins de Catalunya, un determinat Partit polític recolzat per les altes esferes militars de la República, portava a cap i pora a cap encara a l'Exèrcit anomenat de "l'Est".

Nosaltres representants de la democràcia catalana, majoria indiscutible del poble català, pesi al "gran Partit", hem vist a la nostra joventut en mans de comissaris polítics d'altres Partits molts dels quals incompetents i francament anticatalans. Mantes vegades hem escoltat veus dels nostres soldats queixant-se de tal o qual comissari, i reclamant per damunt de tot un company responsable del Partit, garantia segura dels milers i milers d'homes d'Esquerra avui soldats del poble en armes!

Ara, després de la protesta de gent responsable i quan la campanya d'acaparament ha arribat al màxim de la seva audàcia, hom vol arranjar un mal dins de l'exèrcit un problema que s'ha fet un xic massa vell per la intransigència precisament d'una política nascuda i desenvolupada fora de Catalunya.

Més val tard que mai diu l'adagi. Així pensem nosaltres, però tot pensant així continuem i continuarem reclamant els drets polítics que el nostre Partit dins de les forces militars formades a Catalunya per raó de la seva força política i de la seva participació al Govern de la Generalitat i de la República.

Si depengués de nosaltres el tenir a les Divisions, Brigades, Batallons i companyies, almenys la mateixa representació política que altres partits "avançats", aviat ens entendriem. Som però militants d'un Partit disciplinat i això és de l'exclusiva jurisdicció del Consell Permanent. Però que consti la nostra protesta, i que aquesta campanya que nosaltres hem portat a cap en pro de la reivindicació dels nostres drets polítics dins de l'exèrcit sigui pel demà el descàrrec justificat a errors que pel lloc polític que hem ocupat se'ns pugués imputar.

Pensar que el "bluf" d'un grup polític hagi conquerit dins l'exèrcit unes posicions i una supremacia que no corresponen a la realitat política de Catalunya és francament absurd.

Amb tot, insistim en lloar la Ordre Circular del Ministeri de Defensa Nacional. I la lloem per dues raons: la primera perquè és una mesura d'austeritat sense la qual l'exèrcit esdevindria un cau de discòrdies que de fet incapacitarien els nostres combatents per tota classe d'operacions; la segona perquè aquesta mesura posa al descobert la campanya política que un determinat partit polític ha portat a terme dins l'exèrcit.

F. O. C.

Del Centre d'Esquerra Republicana de Catalunya
"Francesc Pi i Margall"

Els "AMICS DE LLIBERTAT" defensen la revolució veritable de Catalunya i lluiten lleialment per un nou estat de coses constructiu, just i humà.

Serveis auxiliars A mitja veu i a cau d'orella

A les principals ciutats de Catalunya s'han celebrat manifestacions de dones que han tingut per finalitat protestar davant les autoritats civils i militars de la impunitat en què quedaven tots aquells moços compresos en les llesves del 1932 al 36, que no s'havien incorporat a l'exèrcit malgrat les moltes toleràncies i pròrrogues que se'ls concedia.

Protestaren també (i és aquest punt molt més interessant que l'esmentat en primer terme, doncs entenem que per a evitar la burla a la llei compta el govern amb prou mitjans) de la finíssima concepció que del compliment dels deures cívics tenen alguns moços dels presentats a files. Concepció del deure que els fa escarrassar cercant per ci per llà un certificat, un parentesc, un amic, una raó (?), en fi, que els permeti fer la guerra darrera una taula, figurant com a sanitari, aconseguint un destí, que l'allunyi el més possible dels fronts de guerra i des del que no li calgui aportar gaire esforç físic i mental a la lluita.

Els mètges alleguen la necessitat de personal ajudant, també a oficines calen homes, i en calen a altres llocs de la reraguarda, però aquella injustícia (aparent en petita part i en grossa part real) que motivava la queixa de les dones de Catalunya, té solució eridant a files els moços classificats útils per a serveis auxiliars. Aquests quedarien satisfets de què se'ls concedís un lloc (el que els pertoca) en la contesa. Mercès a recomanacions cap home útil podria defugir el pres tar servei al lloc que li correspongués. I creiem que els no presentats disminuirien en nombre força considerable, doncs la desmoralització a causa de possibles (per bé que potser no mal intencionades) injustícies, estem certs que dona un bon tant per cent de no presentats. I essent més els homes enquadrats fora més alta la moral, perquè la justícia s'imposava.

I les dones de Catalunya no sentrien la necessitat de manifestar-se de nou, perquè qui devia, havia donat solució a llurs justes demandes.

Només hi perdria el feix. I a aquest tots estem d'acord en fer-lo perdre.

JATORRI

Aquest número ha passat per la
prèvia censura

Altra vegada han sortit els "bulistes". Altra vegada s'han escampat per la ciutat les notícies més inversemblants, els rumors més absurds. Els emboscats — que n'hi ha molts! — s'han llançat al carrer per a col·laborar, d'ací estant, amb els recursos que els ofereix la seva fantasia, en la traïció de Franco.

Bé, potser que en parlàssim per darrera vegada. Es a dir, que, en la mesura del possible, les autoritats acabessin amb la impunitat que gaudeixen els "bulistes". Que l'acabessin perquè, a part la significació francament feixista que revelen, no fan més que enterbolir l'ambient, que inquietar els esperits, que provocar un estat de desmoralització que no té raó d'ésser, perquè la defensa de la República està assegurada i el triomf, tard o d'hora, ha d'ésser nostre.

La guerra ha exigit, i exigeix més que mai, una política de represió dura, implacable, que paralitzi els moviments de l'enemic emboscats. No poden adduir-se, en casos així, motius sentimentals. Per damunt de tots aquests motius n'hi ha un: el motiu suprem que imposen els interessos de la República democràtica.

Acabem, doncs, amb els que exhibeixen descaradament la seva simpatia per Franco a través de les converses a mitja veu i a cau d'orella.

Avions facciosos a Barcelona

Barcelona, 28. — A la Comissaria d'Ordre Públic facilitaren la següent nota:

Cap a la una d'aquesta matinal, pels nostres serveis antiaeris ha estat advertit l'apropament a Barcelona d'uns avions facciosos.

Immediatament han funcionat les sirenes d'alarma per avisar els

ciutadans el perill d'un possible bombardeig.

L'oportuna acció de les nostres bateries antiaèries i dels caces lleials han impedit els criminals propòsits de l'aviació rebel, la qual ha estat posada en fugida les diverses vegades que ha intentat sobrevolar la ciutat.

L'exèrcit català

El màxim rendiment dels catalans en l'aspecte militar seria obtingut dins un règim de veritable autonomia, mitjançant la creació de l'exèrcit català, el qual podria articular-se, sempre que calgués, en el conjunt de les forces militars de la República. Parlen en pro d'aquesta tesi l'experiència històrica, la realitat actual i l'observació de la nostra psicologia.

Tots recordem l'entusiasme espontani dels primers temps de la guerra peninsular, quan sortien cap al front d'Aragó i de Mallorca els expedicionaris de Catalunya. A despit dels aspectes desfavorables d'aquella improvisació bèl·lica, els catalans vibraven d'emoció a la vista de les banderes barrades que s'alçaven per damunt dels batallons en marxa. Molts compatriotes nostres sentiren aleshores, no sols l'impuls combatiu, ans encara l'atracció de l'ofici militar en el seu caràcter permanent i tècnic.

Allò no era encara l'exèrcit català; i en alguns sectors era tot el contrari. Però la visió d'aquest exèrcit passà davant la imaginació, més encara que davant els ulls, dels patriotes catalans, que albiraren la perspectiva d'una gran resurrecció militar de Catalunya.

No mancaran homes que trobin que el parlar d'exèrcit català és una heretgia. Aquests homes són, sabent-ho ells o no, els continuadors de la vergonyosa tradició unitària de la monarquia espanyola.

No pretén tothom, o quasi tothom, ésser federal, a l'Espanya republicana d'avui? Doncs bé: el règim federalista reconeix a cada un dels Estats de la Federació el dret de tenir un exèrcit propi, a part de l'exèrcit federal o general. En acoincideixen amb el principi federal aquest cas, com en tants d'altres, les reivindicacions nacionals catalanes ratien.

Es que no se n'han adonat encara certs federalistes nominalistes que corren per aci i per allà?

Adhuc dins el marc — per a nosaltres massa reduït — del federalisme clàssic, l'existència de l'exèrcit català fóra perfectament legal i normal. En temps de guerra, és clar, entraria a formar part de l'exèrcit de conjunt, tot conservant la seva personalitat i les seves característiques. L'exèrcit català, precisament per ésser català, hauria d'estar net de tares greus que hom

(Passa a la segona pàgina)

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

«FRANCESC PI I MARGALL» - TARRAGONA

Hom fa avinent a tots els socis que a partir del proper dis-
sabte, dia 31 dels corrents, quedarà reobert el carè de l'entitat al
seu local social, Rambla 14 d'Abril, 38.
Tarragona, 28 de juliol del 1937. — El Consell de Govern.

GUARDIA NACIONAL DE TAR- RAGONA

Pel ministre de la Governació ha estat disposada la seva destinació, en comissió, a la Comandància de Tarragona, el capità de la Guàrdia Nacional Republicana, senyor Josep Ferrer Bonet.

LA CONSTRUCCIO DE NOVES ESCOLES

Pel Ministeri d'Instrucció Pública ha aprovat el traspass d'adjudicació de les obres de construcció a escoles graduades a favor de l'Ajuntament de Mora d'Ebre, efectuada pel contractista Fills de Josep Miarnau i Navas, S. A.

Secció Esportiva

FUTBOL

**CASAL D'ESPORTS AMATEUR-
UNIO ESPORTIVA OBRERA DE
REUS, A PROFIT DE LES FAMÍ-
LIES DE LES VÍCTIMES DEL
DARRER BOMBARDEIG**

Diumenge, a les cinc de la tarda en el terreny de l'Avinguda de Catalunya es celebrarà un interessant partit de futbol entre l'Amateur del Casal d'Esports de la nostra ciutat, campió amateur 1937, i el potent equip Unió Esportiva Obrera de Reus, campió de la veïna població d'aquest any.

L'esmentat partit de futbol és a profit de les famílies de les víctimes ocorregudes en el criminal bombardeig de l'aviació feixista del passat dia 19, les quals, moltes d'elles, han quedat a la completa misèria.

Tots els beneficis que s'obtinguin aniran a engrair la subscripció que per aquest motiu ha obert "Ràdio Tarragona".

En properes edicions donarem més detalls d'aquest partit que ha d'ésser una demostració de condol envers les famílies de les víctimes.

Divendres vinent el Comitè examinarà el qüestionari sobre la no intervenció

Mentre hi hagi a Espanya un exèrcit italo-alemany de noranta mil homes

Londres, 28. — Durant uns dies a Londres es considerava que el corresponsal diplomàtic del periòdic "The Times" tenia el secret del problema de la no intervenció. Efectivament, fou aquest diari el que donà la notícia de la tramesa del memoràndum anglès a les potències del Comitè de no intervenció perquè contestessin concretament sobre els diferents punts del programa.

Però no fou així. El Govern britànic no havia enviat cap qüestionari i ahir, en la reunió del sots-comitè de no intervenció, el delegat Grandi aconseguí una vegada més imposar el seu criteri i que el Govern de Londres retirés definitivament el seu famós qüestionari acceptant-se una altra vegada el pla del 14 de juliol com a base de discussió.

Així el proper divendres hauran

El temps

OBSERVACIONS METEOROLÒGiques DE L'INSTITUT

Temperatura a l'ombra: Màxima, 27'3; mínima, 24.

Baròmetre a 0 i al nivell de la mar: A les 8 h., 760'2; a les 18, 757'7.

Direcció del vent: A les 8 h., SW.; a les 18, id.

Estat del cel: A les 8 h., quasi tapat; a les 18, id.

Classes de núvols: A les 8 h., C. Nbs.; a les 18, id.

Evaporació: En les 24 h., 4'5.

Pluja recollida: En les 24 h., 0.

Humitat relativa: A les 8 h., 80; a les 18, 88.

L'obligació de tots els esportius, és acudir diumenge a presenciar aquest partit de futbol i contribuir d'aquesta forma amb el modest obel per tal d'alleujar als familiars afectats per aquesta desgràcia.

Per aquest encontre les dues alineacions seran les següents:

Unió Esportiva Obrera. — Ferrando, Llauredó, Muñoz, Vinyas, Alfonso, Gallart, Alemany, Cender, Olesti, Gascón i Roset.

Casal d'Esports (amateur). — Telesforo o Escoda, Aleu, Domingo, Rossell, Fàbregues, Leandro, Ayguadé, Sorinas, Pérez, Mateu i Salomé.

En aquest partit es disputarà una copa, ofrenada pel conseller de Serveis Públics de Reus.

UN INTERESSANT CASAL D'ES- PORTS AMATEUR I REGI- MENT NUM. 15

Per a dissabte vinent està anunciat un partit de futbol, entre els equips que encapçalen aquestes ratlles.

Fins ara es desconeixen ambdues alineacions.

voluntaris; però es té el convenciment que quan es discuteixin les qüestions de procediment sorgirà de seguida l'oposició dels països totalitaris a les proposicions concretes elaborades pel sots-comitè tècnic.

L'altre qüestionari la finalitat del qual es guanyar temps

Londres, 28. — El qüestionari italià lliurat per Grandi al sots-comitè de no intervenció està dividit en diversos paràgrafs, precedits d'un preàmbul, en el qual s'especifica que "l'acceptació d'una proposició, sigui la que sigui, resta condicionada a la realització de l'acord sobre els altres aspectes plantejats". Aquests paràgrafs es refereixen:

1. — A la reconstrucció del sistema de control.
2. — A les noves disposicions destinades a fer front a la situació actual, i a complir diversos buits en el sistema de control. (En aquest paràgraf es parla, entre d'altres coses del reconeixement dels drets de bel·ligerència a la mar).
3. — A la retirada dels combatents estrangers.
4. — A l'ordre de l'execució del programa.
5. — A l'acció immediata que ha d'ésser autoritzada pel Comitè (és a dir: l'obtenció de la conformitat de les dues parts que lluiten a Espanya).

Les set preguntes del qüestionari rebutjat

Londres, 28. — El qüestionari britànic que fou rebutjat ahir a la sessió del sots-comitè de no intervenció, i que ha estat fet públic a altes hores de la nit, preveu en sub-
tànica:

— Accedeixen els Governos a l'embarcament d'observadors neutrals a bord dels vaixells mercants que vagin a Espanya; a la substitució de les patrulles navals per observadors internacionals als ports espanyols; al restabliment del control terrestre?

2. — S'accepta la retirada de voluntaris?

3. — S'accepta la concessió dels drets de bel·ligerència quan hagi començat la retirada de voluntaris?

4. — El president del Comitè pot negociar amb els dos bàndols espanyols la instal·lació d'observadors i el restabliment de la retirada de voluntaris?

5. — S'ha de mantenir el sistema de no intervenció?

6. — S'han de fer negociacions per a la continuació de l'esmentat sistema?

7. — S'ha d'establir el control aeri?

PÈRDUA

Ahir al matí, a les 11, s'extravià un moneder contenint claus i altres objectes al Passeig de Saavedra.

S'agrairà la seva devolució a l'Administració de "LLIBERTAT", Rambla 14 d'Abril, 62, principal.

Delegació del Treball

DE TARRAGONA

Havent-se traslladat les oficines d'aquesta Delegació al nou local situat a la Rambla del 14 d'Abril, 97, primer pis, es fa avinent al públic que a partir del dia 23 seran despatxats els assumptes corresponents a aquest departament de les 10 a les 14 i de les 17 a les 20 hores.

El delegat del Treball. — Ramon Sanahuja.

La U. R. S. S. no concedirà la bel·ligerència a Franco

Londres, 28. — La United Press comunica que de font fidedigna se sap que la resposta de Rússia a la proposta del Govern anglès per tal que pugui continuar la seva acció el Comitè de no intervenció, rebutja definitivament el propòsit de concedir el dret de bel·ligerència a Franco.

Rússia diu en la seva contestació, que no pot acceptar l'esmentada proposició i que en el cas que es concedís a Franco el dret de bel·ligerència, el Govern soviètic donaria per acabada la seva actuació en el Comitè.

Aquesta actitud del Govern de Rússia permet assegurar que el Comitè de no Intervenció va novament a un fracàs, que serà ara complet.

També hi ha indicis fidedignes que almenys vint nacions de les 27 representades al Comitè, contestaran acceptant la proposta del Govern britànic que, com se sap, aborda en segon lloc la qüestió de la retirada d'voluntaris i en últim el de la bel·ligerència.

LA COSETANIA

Efectes militars i articles
per a viatge, juguets.

Angel Guimerà 2
TARRAGONA

Guerra a l'Extrem Orient

Es considera inevitable un conflicte de gran envergadura

Nanquin, 28. — A conseqüència del fracàs de les negociacions de pau, i a causa de la negativa de Sun-Txe-luan d'accedir a les pretensions contingudes en l'últimatum japonès, es considera inevitable un conflicte armat de gran envergadura.

S'anuncia, a més, que durant la reunió celebrada aquest matí pel Govern de Nanquin, s'ha decidit temptativa de resistència.

Les autoritats militars xineses sostenen Sung-Txe-luan en la seva i preparen tots els mitjans de transmissió camions, organitzen trens ports, adhuc diferents vaixells, per a procedir a la tramesa de grans contingents militars a la Xina del Nord.

El Govern central ha donat ordres a les seves tropes que es troben a l'Hopel de posar-se incondicionalment a les ordres de Sung-Txe-luan.

Les "raons" japoneses

Tientsin, 28. — El coronel Matsudi, cap d'Estat Major japonès, ha informat Sung-Txe-luan de "les raons que han obligat a entrar en acció l'exèrcit japonès".

Diu que l'actitud de les seves tropes és deguda a la manca de sinceritat de l'exèrcit xinès, el qual

féu foc contra uns soldats japonesos a l'Oest d'una porta de la muralla de Pequín. Qualifica aquesta "agressió d'un insult imperdonable a l'exèrcit japonès".

Als voltants de Pequín

Londres, 28. — Comuniquen de Nanquin a l'Agència Reuter que, segons informacions oficials rebudes al Quarter General xinès, les forces japoneses han començat aquest vespre un violent atac contra Pequín. Actualment, s'està combatent acarnissadament.

Des de Pequín es senten canons i foc de metralladores, però sembla que el combat s'ha entaulat a certa distància de l'esmentada ciutat.

NOVETATS

en
tota classe de gèneres

CASA MALÉ

Portalet, 8 Tarragona

Franco i Anglaterra

Londres, 28. — El diputat conservador Locker-Lampson preguntà ahir a Eden, a la Cambra dels Comuns, si podia donar precisions sobre els canons britànics que han estat trobats a Bilbao.

Eden contestà que l'ambaixador britànic a Hendaia fou encarregat d'informar categòricament a Franco que no fou exportat cap material amb llicència, directament o no, a Espanya, des del principi de la guerra. El Govern britànic està disposat a obrir una enquesta sobre les condicions amb què arribaren aquest scanons a Espanya.

A preguntes del diputat laborista Wegwood, referent a l'evacuació dels refugiats per vaixells britànics, Eden declara que el Govern de Londres s'inspirava en un punt de vista únicament humanitari per a l'evacuació de dones i infants. Aquesta evacuació no és, doncs, una violació de la no intervenció.

El Dr. J. Tarrés

PARTS I MALALTIES DE
LA DONA

Traslada, provisionalment,
el seu Consultori al carrer
Durruti (Unió), 2, pral. —
Telèfs. 1989-1783.

VISITA DE 10 A 12

ENTRESOLS VALENCIA

Saldos i Novetats

Ocasions permanents

en sedes, llanes, cotons, gèneres de punt

Apodaca, 11, entresol

Tarragona

Ara més que mai és precisa la serenitat. Alerta amb el provocador! No permetem pugui actuar impunement!

Els homes d'E. R. C.

Antoni Escofet

Antoni Escofet és secretari d'organització d'Esquerra Republicana de Catalunya. Home jove i actiu, aporta la seva capacitat de treball, de creació i d'ordenació, d'una manera silenciosa, però tanmateix d'una gran eficàcia. No és home d'ostentació. Però si hi haguessin unes dotzenes de militants com Antoni Escofet, ja podríem dir que estàvem salvats. Perquè a més de les qualitats seves que hem esmentat, fent un tort a la seva peculiar modestia, Antoni Escofet en posseeix d'altres, com la fe patriòtica — una fe a prova de sacrificis — que alena i encoratja a perfeccionar el seu treball.

Per això no hem volgut que la veu d'Antoni Escofet deixés de sentir-se en aquest concert que oferim complaguts, als nostres lectors. Antoni Escofet diu sempre coses interessants. Ho constatareu aviat en repassar aquests paràgrafs, a través dels quals es veu un pensament polític un sentiment arrelat i una voluntat de vèncer.

—Us agraeixo— ens ha dit— que em feu la distinció d'afegir-me a la llista dels homes d'E. R. de C. que figuren al vostre reportatge i consti que sóc el primer a ignorar amb quins mèrits puc justificar la meua presència entre els companys que s'han qualificat per llur actuació pública. No he actuat sinó dintre del Partit. Sóc simplement un antic militant d'Esquerra que ve ajudant des de la seva adolescència les tasques republicanes del Centre Democràtic Federalista de Vilanova i la Geltrú, a la confiança del qual dec tota la representació que el Partit m'ha fet l'honor d'atorgar-me. Per bé que des de bastants anys col·laborava modestament amb els companys que dirigeixen aquella entitat, la meua presència als llocs de responsabilitat data de la reorganització d'E. R. de C. amb motiu d'haver de fer front a la campanya electoral del 16 de febrer, per a portar, amb el nostre triomf, la llibertat als amics empresonats. Des de llavors, he estat al Comitè Executiu de la Federació de Barcelona Circumscripció, a la Secretaria d'aquesta i darrerament a la Secretaria d'Organització del Partit, i he ajudat els meus companys en llurs tasques de govern, des dels llocs que m'han assignat. I ja que no un mèrit és per a mi quan menys un motiu d'intima satisfacció l'haver començat a compartir les responsabilitats dirigents en un període d'adversitat que no ha estat pas seguit precisament d'un període d'eufòria, sinó de la dura etapa que vivim, saturada de grans inquietuts i de grans esperances.

A les nostres preguntes sobre la seva opinió respecte de la trajectòria i el desenvolupament d'Esquerra Republicana de Catalunya, Antoni Escofet, ens respon:

—La intensa vida política de Catalunya des de la proclamació de la República ençà, ha requerit que fos sin portats a llocs destacats del

Partit, molts dels homes que s'havien format a les comarques on existien vius fogars de catalanisme i de republicanisme d'Esquerra a través de les vicissituds de la Dictadura. Els esforços d'aquesta per a desvirtuar el sentiment popular, trobaren una oposició tenaç en els nuclis republicans i catalanistes i gràcies a la constant actitud de rebeldia d'aquests no solament va ésser possible de conservar latent, sota la incòmoda ortopèdia dictatorial, una forta opinió catalanista i esquerrana, sinó que, a més, es consolidà el prestigi dels grups i de les entitats que per llur història democràtica i liberal havien estat els més incansables paladins del dret i de la causa popular, contra les autocràcies més o menys dissimulades que des de llargs anys s'havien emprat del poder públic.

La confiança del poble en els homes que representaven aquella tendència, fou palesada, en el triomf que obtingueren a les urnes així que aglutinats tots els nuclis entitats republicanes i catalanistes, en el gran partit de la democràcia catalana, es presentà a la lluita Esquerra Republicana de Catalunya sota l'alt guiatge de l'inoblidable Francesc Macià i de l'actual President de la Generalitat Lluís Companys.

Algú ha especulat sobre el fet que l'Esquerra, constituïda un mes abans de les eleccions era un partit improvisat sobre la marxa, que obtenia un ascendent merament circumstancial, només perquè representava l'antitesi de la política llavors dominant.

Els fets posteriors, han permès a l'Esquerra de rebre diverses i reiterades mostres de la confiança que mereix del poble i de palesar, a través de les extraordinàries incidències històriques, la seva alta capacitat com a instrument de govern. Però si això no fos prou, bastaria d'evocar alguns records que tenen el seu origen en la entranya més profunda, més sensible i més popular de les nostres masses, per a demostrar, que Esquerra Republicana de Catalunya, abans de concretar en una ponència o en una assemblea, els seus estatuts, els seus principis i el seu nom, havia format ja la seva ideologia, el seu esperit, i la seva línia d'acció, a través d'anys de campanyes, de lluites i de persecucions.

En destacar noms i per a evitar el perill de negligir entitats que podien figurar dignament entre les primeres, prendre només a l'atzar alguns exemples.

Demaneu a les senyores del "Foment Republicà de Santis, de l'"Ateneu Republicà" de Gràcia de "Jovenut Republicana" de Lleida, de "Fraternitat Republicana de Tarragona", del "Centre Democràtic Federalista de Vilanova, del "Círcol Federal" de Sabadell, de l'"Ateneu Pi i Margall" de La Bisbal, de la "Federació Socialista Republicana de l'Empordà" de Figueres, de la Jo-

ventut Federal" de Tarragona, de la "Unió Republicana" de Girona i a tantes d'altres que ara estan agermanades en les cinc Federacions d'Esquerra Republicana quantes inquietuts no han presidit a través de vint, de trenta de quaranta anys, d'història republicana.

Tots aquests Casals, tenen una ensenya que ha envellit gloriosament, encapçalant manifestacions cíviques, flamejant sota la llum de totes les contrades de Catalunya, ovejant orgullosos quan alguna victòria fragmentària, eixamplava el cor dels seus fidels migrant-se en la obscuritat quan algun sàtrapa local les feia recloure amb pany i ciau.

El simbolisme d'aquestes senyeres estimades que un dia havien de confondre's sota l'estendard d'Esquerra Republicana de Catalunya, no és simple literatura. Es tanmateix alguna cosa més viva, més real més eficaç.

Perquè a redós dels Casals republicans i catalanistes, els homes de bona voluntat que tenien la pròpia vida confusa a costa del que fos amb vida del Casal, havien bastit tota una labor política cultural i social, que no solament tendia a fomentar en les nostres masses obreres i menestrals, aquest afany de superació que és característic del temperament dels catalans, sinó que establia entre els treballadors una veritable solidaritat, el calor de la qual i a l'impuls de la qual es forde Catalunya política de les masses de Catalunya, inspirada en els més purs sentiments demòcrates i paurals.

Molts dels ateneus populars de les institucions obreres d'art i de cultura de les cooperatives de les mutualitats i fins moltes societats de cultura física i d'esports que existeixen a Catalunya estan vinculats directament o indirecta als casals republicans que lluitaven per la llibertat, per la República, pel Dret i per la justícia social i que, en realitzar llur obra, no es limitaven pas a propagandes electorals, sinó que elaboraven ensembles aquestes zones cultes i civilitzades que tant han contribuït a caracteritzar la fisonomia col·lectiva de Catalunya i que en algunes ciutats han cristal·litzat en entitats que assoleixen veritable categoria d'institució pública estimada i venerada pels obrers.

Quan ningú no es preocupava de la cultura popular o de la salut pública les velles cases de tradició republicana, que en llur catalanitat profunda trobaren l'estímul de creació que és el nostre orgull, fundaven biblioteques, instituïen germandats, mantenien una escola impulsaven un eteneu.

Quan ningú no parlava de la gent del camp i dels seus problemes, eren veus republicanes les que portaven a la pàgina allunyada de la vida política i social, el ressò de les inquietuds que havia de desvetllar-la de la seva letàrgia i del seu absentisme polític, determinant la poderosa fluència dels camperols als nous corrents econòmics i socials.

Quan el problema social es reduïa a una pugna entre els patrons i els obrers, a l'entorn de millores del salari i de les condicions de treball, eren els republicans arrelats

en aquestes zones de Catalunya, senyorejades per un altiu sentiment de llibertat i de superació, els que propugnaven per nous principis, edificats en una concepció més justa de la distribució de la riquesa, recollien en els seus programes el cooperativisme i li donaven forma pràctica, fundant associacions amb aquella finalitat.

La lluita del poble contra les castes militars clericals, durant el període que empena el lapse de temps transcorregut des de la Restauració, forneix un sens fi d'episodis, en els quals els republicans de Catalunya representen un primer paper.

L'Esquerra Republicana de Catalunya no va néixer per a guanyar unes eleccions, o a conseqüència d'haver-les guanyades, va néixer per a recollir l'herència de tota aquella labor conjunta, per a vitalitzar-la més encara, dotant-la d'una elevada ambició nacionalista i per a continuar-la dintre de les noves realitats històriques.

Esquerra Republicana de Catalunya no defrauda ni els seus fidels ni les masses que en ella confiaven. Els anys transcorreguts de la proclamació de la República ençà presenten eloqüents testimonis de la seva labor.

Les Constituents, l'Estatut de Catalunya, el Parlament català l'estructuració política de la nostra personalitat nacional a través de la Generalitat de Catalunya, són obres i creacions de les quals el nostre Partit i els nostres homes, en importantíssima par han estat enemics l'ànima els realitzadors i en hores difícils i amargues, els defensors esforçats i heroics.

El moviment sobrevingut amb l'atu de l'eixecament feixista, ha permès a Esquerra Republicana de Catalunya, de superar d'un cop, moltes de les etapes que estaven previstes en els nostres programes, n'allò qu'ingressin de tàctic o d'evoluciu. Però els postulats d'Esquerra, als quals no renunciem, tenen ara una magnífica oportunitat de demostrar les seves possibilitats. El nostre deure és de completar la seva definició i propugnar pel seu triomf. Ens empeny la doble convicció que són comparatius per la majoria dels catalans i que representen el veritable estadi de progrés i de justícia en el qual el nostre poble, en retrobar l'equilibri, retrobarà també tots els estímuls per a la construcció del seu futur.

—Com veieu la política catalana en aquests moments?

En plena guerra, l'única política d'un país ha d'ésser la de guanyar la guerra. A aquesta política Esquerra Republicana de Catalunya hi sacrifica el que calgui. Moltes de les nostres renúncies, en el que en podem dir, l'aspecte extern de la política — la propaganda, l'organització, el proselitisme — no han estat ni correspostes, ni compresa. No importa, però Forjat el nostre Partit en el mateix redreçament polític nacional i espiritual de Catalunya, el seu impuls vital té les seves arrels i el seu origen en la manera d'ésser i de sentir dels catalans. Aquests són els principals elements que informen el cos robust i potent del Partit. Això permet a l'Esquerra de fer la seva obra, si cal en el silenci perquè el Partit

que és, que existeix, que viu i que actua, com una més d'entre les realitats nacionals, no solament pot prescindir, en certes circumstàncies de les seves conveniències d'organització, sinó que té el deure exemplar de fer-ho quan ho exigeixen una guerra cruenta com la que sostenim contra el feixisme i la urgència d'una tasca titànica com la que requereix la ingent transformació a realitzar.

Les diferències de concepció de la vida social i econòmica, que són el gran determinant de la guerra que s'ha derivat de l'aixecament militar, posen en pugna dos exèrcits, però també dos esperits antitètics. La barbàrie sistemàtica i organitzadora que representa el feixisme i el generós esperit de llibertat i de progrés social que, al marge de tots els episodis, és el motor de l'actuació dels que defensen la República i amb ella el Dret i la Llibertat.

No fórem conseqüents, si després d'haver sacrificat a aquests ideals el millor de la nostra joventut, els deixéssim unir-se, convertits en grans paraules, i si tanmateix ens hem erigit en defensors de la llibertat i del dret dels homes i dels pobles a disposar dels seus destins i l'traçar-se el seu camí, no podem claudicar, en nom de res renunciant a la idea democràtica que permet l'exercici de la prerrogativa popular d'elegir lliurement el règim que ha d'ésser el mmeanisme funcional de la seva vida col·lectiva.

A Catalunya cal mantenir constantment desperta i viva aquesta idea, com un estel de guia i d'esperança. I a Esquerra Republicana de Catalunya pertoca de sostenir aquesta senyera, en el convenciment que tots els catalans la reconeixen com a pròpia.

Potser és exposar una abstracció en uns moments de realitats. Però en tot cas, és una altra abstracció que té en canvi la virtut d'ésser inmarcescible. Programes, idearis, sistemes, mètodes, no són sinó abstraccions mentre no guanyem la guerra. La única realitat punyent i vital dels moments actuals, és la necessitat de la prompta victòria.

La mentalitat, els sentiments, les concepcions de la vida dels catalans, exigeixen a més, una victòria joiosa que es faci estimar, no per la tràgica sagnia que hagi costat d'obtenir-la, sinó per les perspectives que ofereixi.

La labor de transformació que realitzem, ha d'ésser orientada de forma que, assolida la victòria, els catalans retrobin, en el nou clima social i econòmic, just i progressiu, tots els estímuls que han elevat el nostre país a la categoria de pròsper culte, i amant de les llibertats individuals i col·lectives.

No és per una simple necessitat d'organització que tots els homes d'Esquerra coincideixen a retreure una única consigna. La crida feta pel President Companys, venia de la mateixa consciència del nostre poble que invocava, com a guia de totes les nostres actuacions, aquesta presència eterna: Catalunya!

Sugrañes, Impressor. — Tarragona